مراتب طولی و عرضی عوالم و عناوین سال و ماه و روز در آن‌ها

شاگرد: روایتی هست که هر آسمان برای آسمان بعدی حلقه‌ای در بیابان است، می‌توان از این برداشت کرد که سال آن جا مطابق با پنجاه هزار سال ای ده هزار سال اینجا است، هر کدام به یک سمائی از سمواتِ منتهی می‌شود. واقعاً هم یک دور سال -سیصت و شصت روز- می‌چرخد اما آن چرخش در اینجا مطابق با سیصد و شصت هزار سال است، ای پنجاه هزار سال است. یعنی عملاً کل برای کل عالم یک سال اتفاق می‌افتد. حتی بالاتر، برای سماء فوق اینها یک هفته اتفاق می‌افتد که با آن روایت هفته جمع شود. عصر روز جمعه آدم از بهشت بیرون شده، تا آخر دنیا هم همان روز هفتم تمام می‌شود، همان روز شنبه تمام می‌شود. روایتی که می‌گوید عمر زمین پنجاه هزار سال است. یعنی یک روز از آن پنجاه هزار سال روی زمین اتفاق افتاده. این وجه جمع را می‌توان از روایات فهمید؟

استاد: مانعی ندارد. خود روزها ارتباطشان، تحققشان، مانعی ندارد. ولی در اینجا محکماتی حاکم است که با این بیانی که دارید نباید از آن‌ها غافل شد. اینکه هر گاه یک معنای خوبی و تطبیقی این معانی بر موطنی از عالم خلقت دیدیم، نگاه ما از بیان روایت به‌عنوان رابطه برقرار کردن بین طبایع باشد. یعنی درک معنای حدیث، در موطن طبایعی که قابل انطباق در موارد مختلف هستند از آن گرفته نشود. اگر این را داشته باشیم حرفی ندارم. لذا اگر بگوییم مثلاً عالمی داریم که روزش پنجاه هزار سال است، عالمی داریم که روزش هزار سال است و سالش هم سیصد و شصت است، خب این عوالم در عرض هم هستند ای در طول هم هستند؟ هر دو می‌تواند باشد. یعنی عوالم به قدری وسیع است که شما یک عباراتی به‌عنوان سال، روز، پنجاه و ... که همه اینها طبایع هستند. یعنی خود اعداد پنجاه هزار و ... طبایع هستند. تطبیق آن‌ها بر سال و ... طبایع است. در کلام ارتباطی بین طبایع است که این کلام تاب این را دارد که در بسترهای مناسبت خودش و به مناسبت آن بستر منطبق شود. اولیاء خدا که می‌دانند و هر کدام هم می‌توانند اسم ببرند. می‌گویند الآن این تعبیر برای اینجا است. ما که می‌گوییم اینجا است یعنی همینجا و خالص، اما اگر بدانیم این تعبیر یک تطبیقی بر اینجا پیدا کرده، و همین تعبیر با تغییر اصل موضوعی -یک آکسیوم دیگری- را آن جا منطبق کنیم می‌بینید درست است. اگر شما «سنة» بگویید، می‌بینید آن عالمی است که «سنة» دارد. اما اگر بگویید «سنة» یعنی پیامبر خدا، همین که گفتید «سنة» یعنی پیامبر خدا، روز و ماه و همه اینها را باید با تناسب همان معنای طبیعی بیان کنید و می‌بینید برای خودش یک نظام دارد. سالش حضرت می‌شود و ماهش را باید پیدا کنیم. دوازده ماه و ارتباطش را پیدا کنیم. اگر اینطور نگاهی باشد فرمایش شما خوب است و واقعاً هم اینطور است. یعنی عوالم گسترده به این صورت هست و ما ضعیف هستیم اما قرار نیست دستگاه خدا به ضعف ما قیچی شود. آن جای خودش است.

والحمد لله رب العالمین

بازبینی #1
ایجاد شده 9 آوریل 2026 13:00:06 توسط ... .
به روزرسانی شده 9 آوریل 2026 13:00:36 توسط ... .